

การพัฒนาเมืองเพชรบุรีแบบร่วมมือกันตามแนวคิดภาคประชาสังคม เมืองเพชรบุรี

Collaborative Development of Phetchaburi According to the Civil Society
Concept of Phetchaburi

สรัญพัทธ์ เอี้ยวเจริญ

Saranpat Eawjaroen

Received: March 2, 2022

Revised: April 4, 2022

Accepted: June 15, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) วิเคราะห์แนวคิดภาคประชาสังคมเมืองเพชรบุรี (2) วิเคราะห์การพัฒนาเมืองเพชรบุรีแบบร่วมมือกันตามแนวคิดภาคประชาสังคมเมืองเพชรบุรี และ (3) เสนอแนวทางการพัฒนาเมืองเพชรบุรีแบบร่วมมือกันตามแนวคิดภาคประชาสังคมเมืองเพชรบุรี

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยเอกสารและการสัมภาษณ์เจาะลึก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญประกอบด้วย ผู้แทนภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงจำนวน 31 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เจาะลึกและการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาและตีความ และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลแบบสามเส้าและตรวจสอบโดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผลการวิจัยพบว่า (1) แนวคิดภาคประชาสังคมเมืองเพชรบุรีมีลักษณะมุ่งเน้นการพัฒนาความเป็นอัตลักษณ์ของเมืองเพชรบุรีซึ่งฐานคิดที่เป็นกลไกในการพัฒนาเกิดขึ้นจากทุนทางสังคม วัฒนธรรมประเพณี และองค์ความรู้ทางภูมิปัญญา เพื่อส่งเสริมการพัฒนาด้านกายภาพ สังคม การจัดการสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม (2) การพัฒนาเมืองเพชรบุรีแบบร่วมมือกันตามแนวคิดภาคประชาสังคมเป็นการพัฒนาที่นำทุนทางสังคม วัฒนธรรมประเพณี และองค์ความรู้ทางภูมิปัญญาเข้าเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของพื้นที่ มีลักษณะความร่วมมือแบบปรึกษาหารือร่วมกัน ส่งผลให้เกิดการเข้ามามีส่วนร่วมโดยไม่รู้สึกแปลกแยก ทำให้เกิดการพัฒนาด้านกายภาพ สังคม การจัดการสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม เพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบกลไกการทำงานของรัฐบาลในชั้นตอน หรือแนวนโยบายของรัฐ และ (3) แนวทางการพัฒนาเมืองเพชรบุรีแบบร่วมมือกันตามแนวคิดภาคประชาสังคมที่สำคัญคือควรมีกลไกในการพัฒนาด้านกายภาพ สังคม การจัดการสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมที่สัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ควรส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมภาครัฐควรพัฒนาระบบการร่วมมือแบบปรึกษาหารือร่วมกันและควรให้ความสำคัญกับบทบาท ศักยภาพ และผู้นำของภาคประชาสังคมในการพัฒนาด้านกายภาพ สังคม การจัดการสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมตั้งแต่เริ่มดำเนินการจนเสร็จสิ้น

คำสำคัญ : การพัฒนาแบบร่วมมือกัน ภาคประชาสังคม เพชรบุรี

อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

Lecturer in the Department of Public Administration Faculty of Humanities and Social Sciences Phetchaburi Rajabhat University

Email: aa.saranpat@gmail.com Tel. 0616361793

Abstract

The objectives of this research were: 1) to analyze the civil society concept of Phetchaburi, 2) to analyze the collaborative development of Phetchaburi based on the civil society concept of Phetchaburi, and 3) to propose the guidelines for collaborative development of Phetchaburi based on the civil society concept of Phetchaburi.

This research employed the qualitative research method comprising the study and analysis of data through documents and in-depth interviews with the key informants consisting of government representatives, private representatives, and civil society representatives. The 31 informants were selected via purposive sampling. Data were collected through in-depth interviews and focus groups. Data were analyzed using content analysis and interpretation and then were verified for the accuracy of the three-way data by the key informants.

The results revealed that 1) the concept of civil society in Phetchaburi focused on the development of the identity of Phetchaburi, in which the base of ideas as the development mechanism arises from social capital, cultural traditions, and knowledge to promote physical, social, environmental, and cultural development. 2) The collaborative development of Phetchaburi based on the civil society concept of Phetchaburi employs social capital, cultural traditions, and knowledge connected with the way of life of the area in the form of collaboration in consultation, resulting in participation without feeling alienated, and leading to physical, social, environmental, and cultural development to participate in the development of the government working mechanism in terms of rules, regulations, procedures or policies. 3) According to the collaborative development of Phetchaburi based on the civil society concept of Phetchaburi, there should be the guidelines for physical, social, environmental, and cultural development, which are related to each other. The participation process of civil society should be promoted; the government should develop the collaboration in consultation, and should emphasize the roles, potentials and leaders of civil society in the development of physical, social, environmental, and cultural development from the beginning until the end.

Keywords: Collaborative Development, Civil Society, Phetchaburi

บทนำ

การพัฒนาเมืองตามแนวทางอย่างยั่งยืน หรือเมืองที่มีความยืดหยุ่นกำลังจะเป็นรูปแบบของการพัฒนาเมืองไปทั่วโลกด้วยเพราะการปฏิวัติทางวิทยาศาสตร์ การปฏิวัติอุตสาหกรรม การพัฒนาเศรษฐกิจมาพร้อมกับการขยายตัวของเมือง ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ การกลับมาเห็นความสำคัญของวัฒนธรรม ศาสนา เป็นต้น ด้วยเหตุดังกล่าวจึงเกิดแนวทางการพัฒนาเมืองที่ยั่งยืนมีประสิทธิผลทางเศรษฐกิจ สังคม (และทางการเมือง) อย่างครอบคลุมและยั่งยืนต่อสิ่งแวดล้อม (Jeffrey D. Sachs, 2015, น. 366-555) ถึงแม้แนวคิดการพัฒนาเมืองจะมีหลากหลายแนวคิดแต่โดยเนื้อแท้แล้วก็ต้องพิจารณาจากความเหมาะสมสอดคล้องตามศักยภาพ และทุนในการพัฒนาของพื้นที่นั้น ๆ

อย่างไรก็ดีทิศทางการพัฒนาเมืองของไทยนั้นได้ถูกกำหนดโดยแผนการบริหารราชการในระดับต่างๆ เช่นเดียวกับเมืองเพชรบุรีซึ่งทิศทางการพัฒนาในปัจจุบันเป็นไปตามแผนการพัฒนาจังหวัดเพชรบุรี พ.ศ. 2561-2565 (ฉบับทบทวน) แผนพัฒนาฯ ฉบับทบทวนนี้เป็นแผนที่ถูกปรับตามนโยบายของสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้ปรับเพิ่มเป็นระยะเวลา 5 ปี เพื่อให้รอบปีของการจัดทำแผนสอดคล้องกันตั้งแต่ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้กำหนดจุดยืนและตำแหน่งในการพัฒนา (Positioning) ของจังหวัด 2 ด้าน คือ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (การท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ) และอีกด้านหนึ่งการเกษตรและประมงชายฝั่ง โดยกำหนดวิสัยทัศน์เป็น “เมืองเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ” ที่มุ่งเน้นอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การบริการ การเกษตร และเศรษฐกิจฐานรากในระดับชุมชนมุ่งเน้นการพัฒนาสู่ “เมืองน่าอยู่” “เมืองน่ากิน” “เมืองน่าเที่ยว”

ขณะเดียวกันกระบวนการจัดทำและเสนอแผนพัฒนาจังหวัดเพชรบุรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. 2551 และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. 2560 ได้กำหนดให้มีการจัดแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.ก.) เพื่อทำหน้าที่จัดทำร่างแผนพัฒนาของกลุ่มจังหวัด และคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) เพื่อทำหน้าที่จัดทำร่างแผนพัฒนาของจังหวัด ซึ่งคณะกรรมการทั้งสองชุดได้มีตัวแทนของภาคประชาสังคมเมืองเพชรบุรีเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการดังกล่าว (สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย, 2561, น. 38) ด้วยระบบและขั้นตอนของส่วนราชการจึงส่งผลให้ภาคประชาสังคมได้เข้ามามีส่วนรวมในการพัฒนาเมืองเพชรบุรีในฐานะผู้แทน อย่างไรก็ตามบทบาทของภาคประชาสังคมเมืองเพชรบุรีได้ปฏิบัติการกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาเมืองเพชรบุรีอย่างต่อเนื่องยาวนานอยู่แล้ว จากรายงานผลการดำเนินงานผลการดำเนินงานของกลุ่มคนรักเมืองเพชรได้กล่าวถึงบทบาทและภารกิจการทำงานเพื่อประโยชน์สาธารณะของภาคประชาสังคมเมืองเพชรบุรีไว้ว่า โดยมุ่งให้ความสำคัญกับการดำรงรักษาความเป็นอัตลักษณ์ของเมืองเพชรบุรีให้คงไว้ซึ่งความเป็นเมืองประวัติศาสตร์ การรักษาไว้ซึ่งศิลปะ วัฒนธรรม งานประเพณี พิธีกรรม ภูมิปัญญาชาวบ้านแขนงต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตให้คงอยู่ตลอดไป ตลอดจนการร่วมกันอนุรักษ์ ป่าไม้ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งภาคประชาสังคมเมืองเพชรบุรีนั้นมีหลักการในการทำงานที่สำคัญ 2 ประการ คือ ประการแรก การแลกเปลี่ยนข้อมูลสถานการณ์ ความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นของเมืองเพชรบุรี และที่คาดว่าจะเข้ามาเกี่ยวข้องกับชาวเมืองเพชรบุรี เช่น แผนพัฒนาจังหวัดเพชรบุรี การจัดทำประชาคมจังหวัด แผนพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันตก เป็นต้น ประการที่สอง ร่วมกันประเมินศักยภาพ โอกาสของเมืองเพชรบุรีและปัญหาอุปสรรคที่กำลังมีอยู่และอาจจะมี การวิเคราะห์หรือมองร่วมกันว่าควรจะมีส่วนร่วมอย่างไร จะทำงานร่วมกันในบทบาทของแต่ละฝ่ายอย่างไร (สุนันท์ นิลพงษ์, 2558, น. 20)

การพัฒนาเมืองเพชรบุรีที่อิงอยู่บนฐาน “แนวคิดภาคประชาสังคมเมืองเพชรบุรี” และให้ความสำคัญกับอัตลักษณ์ของเมืองเพชรบุรี ที่มีความโดดเด่นนั้น ได้แก่ ด้านงานสกุลช่างเมืองเพชร ด้านงานประเพณีและการละเล่นพื้นบ้านแบบเมืองเพชรบุรี และด้านภูมิปัญญาชาวบ้านและเทคโนโลยีท้องถิ่นของเมืองเพชรบุรี จะช่วยให้ทิศทางการพัฒนาเป็นไปในทิศทางที่ตรงกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นและพื้นที่ ขณะเดียวกันก็ช่วยส่งเสริมทำให้เมืองเพชรบุรียังคงสภาพของความเป็นเมืองประวัติศาสตร์ ความเป็นเมืองโบราณ และการคงอยู่ของสังคม วัฒนธรรม เพราะการพัฒนาเมืองประวัติศาสตร์นั้น การพัฒนาควรเกิดขึ้นพร้อมกับการคุ้มครอง และรักษามรดกทางธรรมชาติและวัฒนธรรม การอนุรักษ์พื้นที่ประวัติศาสตร์ของเมือง มีการบริหารจัดการ การวางแผนตั้งแต่ระดับชุมชน และการวางผังเมือง เช่น ว่าด้วยสถาปัตยกรรมร่วมสมัย และการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานของเมืองที่จะเป็นเครื่องมือทางภูมิทัศน์ที่ช่วยธำรงรักษาอัตลักษณ์ของเมือง ตลอดจนการปฏิบัติการปกป้องมรดกเมือง (เกรียงไกร เกิดศิริ, 2559, น. 29) ด้านของภูมิปัญญามีคุณประโยชน์ในการทำให้ชาติและชุมชนผ่านพ้นวิกฤตและดำรงความเป็นชาติหรือชุมชนได้ เป็นองค์ความรู้ที่มีคุณค่าและความดีงามที่ช่วยจรโลงชีวิตและ

วิถีชุมชนให้อยู่ร่วมกับธรรมชาติและสภาวะแวดล้อมได้อย่างกลมกลืนและสมดุล เป็นพื้นฐานการประกอบอาชีพและเป็นรากฐานการพัฒนาที่เริ่มจากการพัฒนาเพื่อการพึ่งพาตนเอง การพัฒนาเพื่อการพึ่งพาอาศัยกันและกัน และการพัฒนาที่เกิดจากการผสมผสานองค์ความรู้สากลบนฐานภูมิปัญญาเดิม เพื่อเกิดเป็นภูมิปัญญาใหม่ที่เหมาะสมกับยุคสมัย (เทิดชาย ช่วยบำรุง, 2554, น. 40-41) อีกทั้งเมื่อการพัฒนาคำนึงถึงวัฒนธรรมจะทำให้วัฒนธรรมเดิมไม่ถูกทอดทิ้ง ถูกปรับให้เหมาะสมและเอื้อประโยชน์ต่อวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไป ในขณะเดียวกันเมื่อรับเอาวัฒนธรรมใหม่เข้ามาก็จะไม่รู้สึกสูญเสียวัฒนธรรมเดิมของท้องถิ่น วัฒนธรรมเดิมก็จะไม่สูญหายสังคมก็จะไม่สูญเสียความเป็นเอกลักษณ์ (พระเทพเวที, 2532 : 15-16)

จากบทบาทการแสดงและฐานคิดการพัฒนาเมืองเพชรบุรีของกลุ่มภาคประชาสังคมเมืองเพชรบุรีที่มีอุดมการณ์การพัฒนาเพื่อการดำรงรักษาความเป็นอัตลักษณ์ของเมืองเพชรบุรีให้คงไว้ซึ่งความเป็นเมืองประวัติศาสตร์ การรักษาไว้ซึ่งศิลปะ วัฒนธรรม งานประเพณี พิธีกรรม ภูมิปัญญาชาวบ้านแขนงต่างๆ (สุนันท์ นิลพงษ์, ม.ป.ป., น. 20) และจากแนวทางการพัฒนาเมืองเพชรบุรีตามแผนพัฒนาจังหวัดเพชรบุรี พ.ศ. 2561-2565 (ฉบับทบทวน) ซึ่งควรมีวิธีการส่งเสริม สร้างความร่วมมือกันระหว่างภาคประชาสังคมเมืองเพชรบุรีกับภาครัฐให้เกิดการทำงานร่วมกันต่อการพัฒนาเมืองเพชรบุรีตามแนวคิดการจัดการปกครองแบบร่วมมือกัน (collaborative governance) เพื่อให้การพัฒนาเมืองเพชรบุรีเป็นการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์แนวคิดภาคประชาสังคมเมืองเพชรบุรี
2. เพื่อวิเคราะห์การพัฒนาเมืองเพชรบุรีแบบร่วมมือกันตามแนวคิดภาคประชาสังคมเมืองเพชรบุรี
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาเมืองเพชรบุรีแบบร่วมมือกันตามแนวคิดภาคประชาสังคมเมืองเพชรบุรี

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยมีความมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์แนวคิดภาคประชาสังคมเมืองเพชรบุรี โดยศึกษาถึงหลักการทำงาน บทบาทการแสดง และการกิจกิจกรรมที่ดำเนินการของกลุ่มต่างๆ ต่อการพัฒนาเมืองเพชรบุรี โดยวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ (1) กลุ่มงานสกุลช่างเมืองเพชร (2) กลุ่มสืบสานประเพณีและการละเล่นพื้นบ้านแบบเมืองเพชรบุรี และ (3) กลุ่มสืบสานภูมิปัญญาชาวบ้านและเทคโนโลยีท้องถิ่นของเมืองเพชรบุรี ซึ่งให้ความสำคัญกับแนวคิดการจัดการปกครองแบบความร่วมมือกัน (Collaborative Governance) โดยศึกษาการพัฒนาเมืองเพชรบุรีในสามด้าน ได้แก่ (1) การพัฒนาด้านกายภาพ (2) การพัฒนาด้านสังคม และ (3) การพัฒนาด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม
2. ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) คือ กลุ่มบุคคลที่เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเมืองเพชรบุรี ประกอบด้วยผู้แทนจากภาคราชการ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม
3. ขอบเขตด้านระยะเวลา การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อต้องการเสนอแนวทางการพัฒนาเมืองเพชรบุรีในภาพรวมทั้งจังหวัด ซึ่งเป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาในช่วงเวลาตามแผนพัฒนาจังหวัดเพชรบุรี พ.ศ. 2561-2565

วิธีดำเนินการวิจัย

1. วิธีดำเนินการวิจัย การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประกอบไปด้วย การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารหรือการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview)

การวิจัยเอกสาร ประกอบด้วย เอกชนต้น ได้แก่ แผนพัฒนาจังหวัดเพชรบุรี พ.ศ. 2561-2565 (ฉบับทบทวน) รายงานผลงานของกลุ่มคนรักเมืองเพชร เอกสารทางวิชาการเกี่ยวกับวัฒนธรรม เอกลักษณ์และภูมิปัญญา จังหวัดเพชรบุรี เอกสารชั้นรอง ได้แก่ รายงาน ข่าวในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น วารสาร และข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือเว็บไซต์

2. เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก โครงสร้างข้อคำถามเป็นแบบปลายเปิดที่มีค่าสำคัญพร้อมกับลักษณะของคำถามที่มีความยืดหยุ่นและพร้อมที่จะมีการปรับเปลี่ยนข้อความของคำถามให้มีความสอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญแต่ละคนในแต่ละบริบท และสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลง

3. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัย เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้มีความรู้ และความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมท้องถิ่นของเมืองเพชรบุรี เข้าใจถึงสถานการณ์หรือทิศทางการพัฒนาเมืองเพชรบุรีและเป็นบุคคลที่มีส่วนร่วมกับภาครัฐต่อการพัฒนาเมืองเพชรบุรี ประกอบด้วยผู้แทนภาครัฐ จำนวน 7 คน ภาคเอกชน จำนวน 3 คน และภาคประชาสังคม จำนวน 21 คน ใช้วิธีการเลือกโดยจงใจหรือแบบเจาะจง (Purposive sampling) และใช้วิธีการสุ่มแบบลูกโซ่ หรือการบอกต่อ (Snowball Sampling) โดยได้รับคำแนะนำจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ดำเนินการสัมภาษณ์แล้วรวมจำนวน 31 คน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) จากผู้ที่มีคุณลักษณะเป็นบุคคลที่มีความรู้ และความเข้าใจในอัตลักษณ์วัฒนธรรมท้องถิ่น เข้าใจถึงสถานการณ์ หรือทิศทางการพัฒนาของเมืองเพชรบุรีในปัจจุบัน

5. การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล แบบแรก ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลในระหว่างการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า ด้านข้อมูล (Data Triangulation) โดยพิจารณาตรวจสอบจากแหล่งของข้อมูลรวมไปถึงข้อค้นพบจากเอกสารทางวิชาการต่างๆ แบบที่สอง เป็นการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลหลังการวิเคราะห์ข้อมูลเสร็จแล้ว ผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบโดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อนำเสนอข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญพิจารณาความถูกต้องอีกครั้ง

การวิเคราะห์ข้อมูล เริ่มต้นจากการจัดระเบียบข้อมูลที่ได้รับมาจากหลายแหล่งด้วยการนำข้อมูลมาจัดหมวดหมู่เรียบเรียงตามวัตถุประสงค์และเค้าโครงเรื่อง โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และการตีความ (Interpretation) ผลการวิจัยจากข้อค้นพบที่ได้

สรุปผลการวิจัย

1. สรุปผลการวิเคราะห์แนวคิดภาคประชาสังคมเมืองเพชรบุรี

1.1 กลุ่มงานสกุลช่างเมืองเพชร พบว่ามีฐานคิดที่เป็นกลไกสำคัญต่อการเป็นเครื่องมือช่วยในการพัฒนาเมืองเพชรบุรีได้ 3 ประการ ได้แก่ (1) การปรับเปลี่ยนวิถีการสืบทอดงานสกุลช่างเมืองเพชร เกิดขึ้นเพราะการเปลี่ยนแปลงของสภาพของสังคม การถ่ายทอดงาน มุมมองความคิดของผู้ถ่ายทอด รวมถึงมุมมองทางความคิดของผู้รับการถ่ายทอดทางงานสกุลช่างเมืองเพชร (2) การพัฒนางานช่างเป็นงานอาชีพ การปรับตัวของการสืบทอดทางงานช่างและทัศนะของกลุ่มงานช่างที่มีความประสงค์ต้องการจะยึดงานช่างเป็นงานอาชีพ (3) การมีส่วนร่วมกับหน่วยงานราชการ องค์ความรู้

ของกลุ่มงานสกุลช่างเมืองเพชรที่มีความเข้มแข็ง ในขณะเดียวกันหน่วยงานราชการก็ประสบปัญหากับการขาดแคลนบุคลากร

1.2 กลุ่มสืบสานประเพณีและการละเล่นพื้นบ้านแบบเมืองเพชรบุรี พบว่ามีฐานคิดที่กลไกสำคัญต่อการเป็นเครื่องมือช่วยในการพัฒนาเมืองเพชรบุรี 4 ประการ ได้แก่ (1) ความเชื่อมโยงของงานประเพณีกับภูมิศาสตร์ งานประเพณีที่ถูกจัดขึ้น เพื่อใช้เป็นสิ่งโน้มน้าว ชักจูงให้เกิดการมีส่วนร่วมต่อการจัดกิจกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม (2) ความเชื่อมโยงของงานประเพณีกับวิถีชีวิต ช่วยโน้มน้าวชักจูงการรวมกลุ่ม ผลของพิธีกรรมงานประเพณีช่วยก่อให้เกิด “อำนาจแฝง” อำนาจแฝงดังกล่าวนี้ หมายถึง อำนาจที่แอบแฝง ซ่อนเร้นอยู่จากการรวมกลุ่มเพื่อร่วมกันผลักดันให้เกิดพฤติกรรมแสดงในทิศทางที่กลุ่มต้องการ อีกทั้งผลของการรวมกลุ่มได้ก่อให้เกิดพลังในการเจรจาต่อรอง (3) ความเชื่อมโยงของงานประเพณีกับภูมิปัญญาชาวบ้าน งานประเพณีมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับองค์ความรู้ทางภูมิปัญญาเพื่อประยุกต์รังสรรค์งานให้เกิดความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของตนเอง (4) งานประเพณีเป็นกฎหมายสังคม งานประเพณีช่วยกล่อมเกลாதงจิตใจ ช่วยพัฒนาให้บุคคลคิดอย่างเป็นระบบอยู่บนฐานของเหตุและผลมีหลักคุณธรรมและจริยธรรมในการดำเนินชีวิต ซึ่งเป็นสิ่งช่วยควบคุมพฤติกรรม การกระทำให้คนอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข

1.3 กลุ่มสืบสานภูมิปัญญาชาวบ้านและเทคโนโลยีท้องถิ่นของเมืองเพชรบุรี พบว่ามีฐานคิดที่เป็นกลไกสำคัญต่อการเป็นเครื่องมือช่วยในการพัฒนาเมืองเพชรบุรี 3 ประการ ได้แก่ (1) ความสัมพันธ์ของภูมิปัญญากับภูมิศาสตร์ ความสมบูรณ์ทางภูมิศาสตร์ช่วยส่งเสริมก่อให้เกิดการสร้างองค์ความรู้ในพื้นที่ของชุมชนให้เกิดการหนุนเสริมต่อการดำรงชีพที่สมดุลกับธรรมชาติ (2) ภูมิปัญญากับการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ภูมิปัญญาเข้ามาช่วยแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตทั้งในระดับบุคคล และชุมชน ช่วยให้เกิดการปรับตัวอยู่ร่วมกันในสังคมหรืออยู่ร่วมกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (3) ภูมิปัญญา กับบทบาทในการพัฒนาผู้นำ บุคคลที่มีองค์ความรู้ทางภูมิปัญญา มีบุคลิกลักษณะของการเป็นผู้มีบารมีให้เกิดความเชื่อถือศรัทธา และเชื่อมั่น ซึ่งจะพัฒนาไปสู่การเป็นผู้นำท้องถิ่นในอนาคต

2. สรุปผลการวิเคราะห์การพัฒนาเมืองเพชรบุรีแบบร่วมมือกันตามแนวคิดภาคประชาสังคมเมืองเพชรบุรี

2.1 ผลการวิเคราะห์การพัฒนาเมืองเพชรบุรีตามแนวคิดภาคประชาสังคมเมืองเพชรบุรี

การพัฒนาเมืองเพชรบุรีตามแนวคิดภาคประชาสังคมเมืองเพชรบุรีกลุ่มงานสกุลช่างเมืองเพชร การพัฒนาด้านกายภาพ การปรับปรุง เปลี่ยนแปลง หรือแก้ปัญหาด้านภูมิทัศน์ของเมืองเพชรบุรี ประกอบด้วย การประยุกต์งานศิลปะในลักษณะของการออกแบบ การนำงานศิลปะเข้าร่วมตกแต่งภายในอาคาร ในรูปแบบของการสอดแทรกการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม และการประยุกต์งานศิลปะในลักษณะของการปรับภูมิทัศน์ของเมืองเพชรบุรี การใช้แนวคิดศิลปะนำเมืองการนำงานศิลปะเข้าตกแต่งภูมิทัศน์ และพื้นที่สาธารณะของเมืองเพื่อให้เกิดความเป็นเอกลักษณ์ และการพัฒนาด้านสังคมคือ การสร้างบรรทัดฐานร่วมกันในสังคม เป็นการส่งเสริมงานศิลปะเพื่อใช้ประโยชน์ต่อการช่วยควบคุมพฤติกรรมของประชาชน

กลุ่มสืบสานประเพณีและการละเล่นพื้นบ้านแบบเมืองเพชรบุรี การพัฒนาด้านสังคม โดยให้ความสำคัญกับการบริการทางสังคม การบริการส่งเสริมความรู้ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ การสร้างความเข้าใจและข้อตกลงร่วมกันของคนในพื้นที่และชุมชน ประกอบด้วย การศึกษาปฏิสัมพันธ์ของผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาเมืองเพชรบุรี ศึกษาถึงความต้องการและปฏิสัมพันธ์ของคนที่อยู่ในเมืองร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาเมืองเพชรบุรี และศึกษาการใช้ประโยชน์จากทุนและทรัพยากร ทุนหรือศักยภาพและทรัพยากรต่อการส่งเสริมการพัฒนาควมยั่งยืนหลักความเป็นเมืองควรคงไว้ซึ่งวิถีชีวิตของคนเมืองเพชรบุรี และการพัฒนาด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมคือ การใช้ประเพณี

เชื่อมโยงการพัฒนาสิ่งแวดล้อม เป็นการนำงานประเพณีเข้ามามีส่วนร่วมโน้มน้าวชักจูงให้ประชาชนหันมาร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

กลุ่มสืบสานภูมิปัญญาชาวบ้านและเทคโนโลยีท้องถิ่นของเมืองเพชรบุรี การพัฒนาด้านสังคมคือ การพัฒนาทุนบุคลากรทางภูมิปัญญา เป็นการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาผู้นำทางภูมิปัญญาให้สูญหายไปจากสังคมและเตรียมพร้อมต่อการเป็นผู้นำของชุมชน และการพัฒนาด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมคือ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญา เป็นการส่งเสริมให้เกิดการใช้ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด และเป็นการส่งเสริมสร้างสรรค์ภูมิปัญญาให้เกิดการปรับเปลี่ยนไปตามสภาพของสังคม

2.2 ผลการวิเคราะห์การทำงานแบบร่วมมือกันระหว่างภาคประชาสังคมเมืองเพชรบุรีกับภาครัฐในการพัฒนาเมืองเพชรบุรี

ความร่วมมือกันแบบปรึกษาหารือร่วมกัน กล่าวคือ บทบาทการแสดงที่มีลักษณะเป็นแบบปรึกษาหารือร่วมกันนี้ด้วยเพราะส่วนราชการมองเห็นถึงความเข้มแข็งของภาคประชาสังคมต่อการปฏิบัติการกิจ กิจกรรมในด้านต่างๆ อีกทั้งกลุ่มบุคคล ผู้นำของภาคประชาสังคมเมืองเพชรบุรีเป็นบุคคลที่เป็นชนชั้นนำ เป็นนักวิชาการที่มีฐานะทางสังคมของเมืองเพชรบุรี บทบาทการแสดงต่อการปฏิบัติการกิจในบางด้านมีความสอดคล้องสัมพันธ์กับการทำงานของส่วนท้องถิ่น

ความร่วมมือกันเพื่อสร้างความเข้มแข็ง กล่าวคือ การทำงานแบบร่วมมือกันเกิดขึ้นเพื่อเสริมจุดอ่อนของตัวแสดงต่างๆ ซึ่งภาคประชาสังคมมีจุดอ่อนในด้านของงบประมาณหรือทรัพยากร มีจุดอ่อนต่อการควบคุมหรือสั่งการให้เป็นไปตามกรอบของระเบียบ กฎหมาย และอาจไม่สามารถปฏิบัติการกิจให้ครอบคลุมหรือกว้างขวางเหมือนกับรัฐ

ความร่วมมือกันด้วยการพัฒนามาจากระบบกลไกการทำงานของรัฐ กล่าวคือ กฎระเบียบ ขั้นตอน และแนวนโยบายของรัฐบางครั้งไม่สนองตอบต่อการแก้ปัญหาของประชาชนในพื้นที่ หรืออีกด้านหนึ่งส่วนราชการไม่สามารถแก้ปัญหาในเรื่องใดเรื่องหนึ่งได้สำเร็จ จึงพัฒนาไปสู่การทำงานแบบร่วมมือกันกับภาคส่วนอื่นๆ หรือในบางครั้งส่วนราชการเองละเลยต่อการแก้ปัญหา หรือละเลยต่อการพัฒนาในบางด้าน ในขณะที่เดียวกันภาคประชาสังคมกลับมองเห็นความสำคัญต่อการพัฒนาในเรื่องนั้นๆ

3. สรุปผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาเมืองเพชรบุรีแบบร่วมมือกันตามแนวคิดภาคประชาสังคมเมืองเพชรบุรี

3.1 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาเมืองเพชรบุรีตามแนวคิดภาคประชาสังคมเมืองเพชรบุรี

แนวทางการพัฒนาด้านกายภาพ ประกอบด้วยแนวทางในการดำเนินการสองประการได้แก่ (1) การสร้างสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม การนำงานศิลปะเข้าร่วมในการพัฒนาเมืองเพชรบุรีด้วยการเข้าไปผสมกลมกลืนในการออกแบบและตกแต่งอาคารสถานที่ทั้งภายในและภายนอกอาคาร และ (2) การใช้พื้นที่สาธารณะ เป็นการใช้พื้นที่ส่วนกลางหรือบริเวณที่อยู่อาศัยส่วนบุคคลซึ่งได้รับอนุญาตเพื่อร่วมกันจัดกิจกรรมต่างๆ ด้วยการใช้ศิลปะเชื่อมโยงกิจกรรมต่างๆ

แนวทางการพัฒนาด้านสังคม ประกอบด้วยแนวทางในการดำเนินการในรูปแบบการพัฒนาทุนบุคลากร การมีระบบการจัดการเพื่อส่งเสริมให้องค์ความรู้ในเรื่องนั้นๆ ได้รับการสานต่อส่งต่อไปในอนาคต ร่วมกับการส่งเสริมและพัฒนาผู้นำตามธรรมชาติสู่การเป็นผู้นำท้องถิ่นหรือตัวแทนภาคประชาสังคม

แนวทางการพัฒนาด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม ประกอบด้วยแนวทางในการดำเนินการในรูปแบบสามประการได้แก่ (1) การประยุกต์งานศิลปะสู่การเป็นสินค้าและของฝาก เป็นการสร้างสรรค์งานศิลปะในรูปแบบของสินค้าและของฝากให้เป็นสัญลักษณ์ของเมืองเพชรบุรี (2) ยกระดับงานประเพณีและการละเล่นพื้นบ้านให้ปฏิบัติเป็นเทศกาล การส่งเสริมและยกระดับที่ต้องดำเนินการจัดในทุกปี และต้องจัดอย่างต่อเนื่องตลอดเป็นประจำ (3) การบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อมผ่านงานประเพณี เป็นการจัดกิจกรรมงานประเพณีที่มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการบำรุงรักษา

พื้นที่พุทธศาสนิกชนชาติซึ่งควรได้รับการส่งเสริมและสานต่อ

3.2 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาเมืองเพชรบุรีแบบร่วมมือกันตามแนวคิดภาคประชาสังคมเมืองเพชรบุรี

3.2.1 การปรับปรุงกระบวนการและขั้นตอนในการจัดทำแผนพัฒนา บทบาทการแสดงของภาคประชาสังคมเมืองเพชรบุรีเพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาเมืองเพชรบุรีแบบร่วมมือกันกับภาครัฐ ได้แก่

(1) ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และราชการส่วนท้องถิ่นควรส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ภาคประชาสังคมได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการและขั้นตอนของการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดเพชรบุรีฯ ในทุกขั้นตอนจนเสร็จสิ้นโครงการพัฒนานั้นๆ

(2) คณะกรรมการจัดทำร่างแผนพัฒนาจังหวัดฯ ควรพิจารณาขั้นตอน กระบวนการจัดทำร่างแผนพัฒนาจังหวัดเพชรบุรีฯ โดยคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการจังหวัดเพชรบุรี (ก.บ.จ.พบ.) ควรมีการปรับเปลี่ยนจำนวนบุคคลที่เป็นผู้แทนภาคประชาสังคมในคณะกรรมการฯ

(3) คณะกรรมการจัดทำร่างแผนพัฒนาจังหวัดฯ ควรพิจารณากระบวนการและขั้นตอนการจัดแผนพัฒนาจังหวัดเพชรบุรีฯ ในประเด็นของการวิเคราะห์ทิศทางพัฒนาตามศักยภาพ (TOWs Matrix) ควรวิเคราะห์ควบคู่กับ SWOT Analysis เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคการพัฒนา เพื่อให้ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนามีความครอบคลุมกับการแก้ปัญหาต่างๆ

(4) คณะกรรมการจัดทำร่างแผนพัฒนาจังหวัดฯ ควรพิจารณากระบวนการและขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และรายจังหวัด ในประเด็นของการกำหนดจุดเน้นทางยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัด และรายจังหวัดภายในกลุ่มจังหวัดควรมีความละเอียดและครอบคลุมตามศักยภาพในการพัฒนาของจังหวัดนั้นๆ เพื่อให้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัดเพชรบุรีมีความชัดเจน

(5) ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และราชการส่วนท้องถิ่นควรเสนอให้ภาคประชาสังคมมีการจัดทำแผนปฏิบัติการและนำมาเสนอพิจารณา ร่วมกับภาครัฐ เพื่อสร้างข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับภารกิจ กิจกรรมที่จะดำเนินการปฏิบัตินั้น ภารกิจใดควรดำเนินการร่วมกัน หรือภารกิจใดเป็นภารกิจที่แยกกันดำเนินการ

3.2.2 การพัฒนาและส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมเมืองเพชรบุรี พบว่าภาพรวมของกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมควรได้รับการพัฒนาและส่งเสริมให้เกิดความเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนสรุปดังนี้

(1) คณะกรรมการจัดทำร่างแผนพัฒนาจังหวัดฯ ควรส่งเสริม เปิดโอกาสให้ภาคประชาสังคมได้เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการเป็นผู้รับผิดชอบในกิจกรรมใด กิจกรรมหนึ่งตามแผนพัฒนาจังหวัดเพชรบุรีฯ เพื่อเป็นการสร้างความภาคภูมิใจ และส่งเสริมการใช้ศักยภาพของบุคลากรที่มีความพร้อมต่อการทำงานให้เข้ามาร่วมกันพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้เกิดการสร้างการทำงานแบบร่วมมือกัน

(2) ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และราชการส่วนท้องถิ่นควรส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมต่อการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดเพชรบุรีฯ ที่ควรเริ่มให้ความสำคัญตั้งแต่การจัดประชุมในการจัดทำแผนระดับชุมชน เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก และเป็นการช่วยฝึกฝนให้ประชาชนได้เริ่มเรียนรู้ถึงบทบาทความสำคัญของกระบวนการมีส่วนร่วม

(3) ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และราชการส่วนท้องถิ่นควรตระหนักในความสำคัญของบทบาทการแสดงของภาคประชาสังคมที่ดำเนินการกิจ และกิจกรรมต่างๆ และสนับสนุนให้การปฏิบัติภารกิจของภาคประชาสังคมเกิดความต่อเนื่องในการดำเนินการ พร้อมกับการส่งเสริม สนับสนุนในข้อเสนอแนะและเสนอแนะในความเห็นของภาคประชาสังคมตามความเหมาะสม

อภิปรายผล

1. แนวคิดภาคประชาสังคมเมืองเพชรบุรี

การรวมตัวการก่อตัวของภาคประชาสังคมเกิดขึ้นด้วยเหตุปัจจัยหลากหลายประการจากการศึกษาโดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (2558, น. 16-17) ได้กล่าวถึงการก่อตัวของแนวคิดภาคประชาสังคมทั้งในประเทศไทยและระดับโลกว่าเกิดขึ้นด้วยเหตุปัจจัยห้าประการได้แก่ (1) วิกฤตในสังคม ที่รัฐและทุนไม่สามารถแก้ไขได้โดยลำพัง (2) การก่อกำเนิดของชนชั้นกลาง โดยเฉพาะพ่อค้า นักธุรกิจ นักวิชาการที่มีการศึกษาและมีฐานะทางเศรษฐกิจ (3) พัฒนาการของกระบวนการประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถแสดงออกทางความคิดเห็นได้โดยอิสระ (4) ระบบการติดต่อสื่อสาร ซึ่งช่วยให้การรวมตัวเป็นไปได้สะดวกขึ้น และ (5) ปัญหาเรื่องประสิทธิภาพและความโปร่งใสของภาครัฐทำให้รัฐไม่สามารถเป็นผู้แก้ปัญหาในสังคมได้แต่เพียงฝ่ายเดียว เมื่อนำมาเทียบเคียงกับกลุ่มภาคประชาสังคมเมืองเพชรบุรีนั้นพบว่ามีความสอดคล้องตามปัจจัยด้านวิกฤตในสังคมที่รัฐไม่สามารถแก้ปัญหาได้เพียงลำพังประกอบกับความเข้มแข็งของภาคประชาสังคมมีพลังมากขึ้นที่รัฐต้องรับฟัง การก่อเกิดขึ้นของชนชั้นกลาง กลุ่มภาคประชาสังคมเมืองเพชรบุรีมีความชัดเจนมากกับประเด็นด้านนี้เพราะบุคคลส่วนมากเป็นนักวิชาการที่มีฐานะเป็นข้าราชการเกษียณ ระบบการติดต่อสื่อสารที่มีความเป็นอิสระ สะดวกและรวดเร็วขึ้น

ขณะที่บทบาทการแสดงของภาคประชาสังคมเมืองเพชรบุรีมีความมุ่งเน้นส่งเสริมความเป็นอัตลักษณ์ทางศิลปวัฒนธรรม และความต้องการรักษางานประเพณีและภูมิปัญญาแขนงต่างๆ ให้คงอยู่คู่กับสังคมเมืองเพชรบุรี เมื่อศึกษาถึงบทบาทการแสดงพบว่าเกิดขึ้นด้วยเหตุปัจจัยเกี่ยวกับเงื่อนไขเชิงโครงสร้าง อันประกอบด้วย (1) การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง (2) นโยบายรัฐ (3) ปัญหาของประชาธิปไตยแบบตัวแทน และ (4) ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งเงื่อนไขทั้งสี่ประการนี้มีความเกี่ยวข้องกับความต้องการของประชาชน และการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการขับเคลื่อนสังคม ซึ่งก่อให้เกิดองค์การเคลื่อนไหว (หรือบทบาทการแสดงของภาคประชาสังคม) โดยมีองค์ประกอบด้าน ผู้นำ ทรัพยากร ความสมานฉันท์ กระบวนการเรียนรู้ และเครือข่าย เป็นต้น (คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, 2558, น. 27) ดังนั้นจะพบว่าบทบาทการแสดงของภาคประชาสังคมเมืองเพชรบุรีที่แสดงออกด้วยการดำเนินการกิจผ่านกลุ่มต่างๆ เกิดขึ้นจากเงื่อนไขเชิงโครงสร้างเช่นเดียวกัน

2. การพัฒนาเมืองเพชรบุรีแบบร่วมมือกันตามแนวคิดภาคประชาสังคมเมืองเพชรบุรี

การพัฒนาด้านกายภาพ การพัฒนาด้านกายภาพเพื่อให้เกิดความยั่งยืนนั้นควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาพื้นที่สาธารณะเพื่อสุขภาพ เนื่องด้วยเพราะการพัฒนา “พื้นที่สาธารณะเพื่อสุขภาพ (Public Space for Health)” เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาอย่างยั่งยืนในเขตเมือง พื้นที่สาธารณะเพื่อสุขภาพะ หมายถึง พื้นที่ที่อยู่ในชุมชน หรือเมือง ที่ได้รับการสร้างสรรค์ให้มีการแบ่งปันเพื่อใช้ประโยชน์สาธารณะร่วมกัน มีการส่งเสริมให้มีกิจกรรมที่ก่อให้เกิดสุขภาพะที่ดี พื้นที่สาธารณะจึงสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งบนที่ดินของรัฐ หรือเอกชน อันมีหลากหลายรูปแบบและระดับในการให้บริการ ขึ้นอยู่กับกลุ่มผู้ใช้ ตำแหน่งที่ตั้งและหน้าที่ในการให้บริการ (สมัชชาสุขภาพแห่งชาติ, 2561, น. 1-10) การพัฒนาเมืองเพชรบุรีอย่างยั่งยืนด้านกายภาพด้วยประยุกต์งานศิลปะในลักษณะของการออกแบบ การตกแต่ง และการปรับภูมิทัศน์ของเมืองเพชรบุรีภายใต้ทัศนะ “การใช้ศิลปะนั้นเมือง” ของกลุ่มภาคประชาสังคมเมืองเพชรบุรีซึ่งมีความสอดคล้องกับการพัฒนา “พื้นที่สาธารณะเพื่อสุขภาพ (Public Space for Health)” เพราะก่อให้เกิดผลในด้านของการส่งเสริมสุขภาพและจิตใจ

การพัฒนาด้านสังคม การพัฒนาเมืองเพชรบุรีอย่างยั่งยืนด้านสังคมประกอบด้วยการกิจการบริการส่งเสริมความรู้ศึกษาปฏิสัมพันธ์ของผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาเมืองเพชรบุรี ศึกษาการใช้ประโยชน์จากทุนและทรัพยากร จากภารกิจทั้งสามประการซึ่งมีความครอบคลุมตั้งแต่การศึกษา คุณภาพชีวิต สุขภาพอนามัย การมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในสังคมส่วนรวม รวมถึง

การมีทรัพยากรที่เพียงพอต่อการดำเนินชีวิต ทิศทางการพัฒนาดังกล่าวพบว่าเป็นไปตามวิถีวิทยาของการพัฒนาอย่างยั่งยืน ตามทัศนะของธงชัย สมบูรณ์ (2550, น. 63-65) ที่ได้กล่าวว่า การมีอำนาจทางสังคมที่ช่วยขัดเกลาสมาชิกในสังคม การมีส่วนร่วมโดยธรรมชาติ การมองเห็นถึงประโยชน์ส่วนรวมของสังคม การคงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ วิถีชีวิต แนวคิดเพื่อการปฏิบัติ และสังคมต้องไม่ถูกคุกคามจากวัฒนธรรมต่างชาติ ดังนั้นการส่งเสริม ผลักดันให้การพัฒนาเมืองเพชรบุรีเป็นไปตามแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืนจะพบว่ามีความพร้อมสามารถที่จะขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้จนประสบผลสำเร็จ เพราะเมื่อเปรียบเทียบกับแนวคิดขององค์การเพื่อการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ได้กล่าวว่า การพัฒนาสังคมต้องมีความครอบคลุมตั้งแต่สังคมโดยส่วนรวม รวมถึงคุณภาพชีวิตของปัจเจกบุคคล ครอบคลุมถึงความมั่นคงทางอาหารที่ยั่งยืน การดูแลสุขภาพอนามัย การเข้าถึงทรัพยากรและระบบคุ้มครองทางสังคม (องค์การเพื่อการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ, 2563, น. 3)

การพัฒนาด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมซึ่งหมายรวมถึงระบบนิเวศตามวิถีวิทยาของการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามทัศนะของธงชัย สมบูรณ์ (2550, น. 63-65) ได้อธิบายว่า คนในสังคมต้องตระหนักและเห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อม การจัดระบบสิ่งแวดล้อมให้มีความสมดุลกับความต้องการของคนในสังคม ผ่านการใช้นโยบาย การบูรณะฟื้นฟู ซึ่งการพัฒนาเมืองเพชรบุรีด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมนี้ได้นำวิธีการปฏิบัติเพื่อที่จะรักษาไว้ซึ่งคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในขณะเดียวกันก็รณรงค์ ส่งเสริม ปลุกจิตสำนึกของประชาชนให้คล้อยตามแนวทางปฏิบัติ วิถีปฏิบัติในการบำรุง รักษา ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมจึงเกิดการดำเนินการที่ควบคู่ไปพร้อมกับวัฒนธรรมได้อย่างกลมกลืนและเป็นที่ยอมรับของคนเมืองเพชรบุรี

การพัฒนาเมืองเพชรบุรีด้วยการทำงานแบบร่วมมือกันระหว่างภาคภาครัฐกับภาคประชาสังคมเมืองเพชรบุรี ตามกรอบการวิเคราะห์ของแนวคิดการจัดการปกครองแบบร่วมมือกัน (collaborative governance) พบว่าความร่วมมือกันระหว่างภาครัฐกับภาคประชาสังคมเมืองเพชรบุรีเพื่อร่วมกันพัฒนาเมืองเพชรบุรีมีลักษณะของความร่วมมือกันแบ่งออกเป็นลักษณะสามประการดังนี้

(1) ความร่วมมือกันแบบปรึกษาหารือร่วมกัน เกิดขึ้นด้วยเพราะส่วนราชการมองเห็นถึงความเข้มแข็งของภาคประชาสังคมและผู้นำของภาคประชาสังคมเมืองเพชรบุรีเป็นชนชั้นนำในสังคม เป็นนักวิชาการที่มีฐานะของเมืองเพชรบุรี ประกอบกับส่วนราชการบางครั้งขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ชำนาญในเรื่องนั้นๆ ซึ่งสามารถอธิบายได้จากการก่อตัวของการทำงานแบบร่วมมือกัน ในประเด็นปัจจัยด้านลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม Emerson & Nabatchi (2015) อธิบายว่า ลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เช่น รายได้ ระดับการศึกษา วัฒนธรรม ศาสนา และเชื้อชาติ รวมถึงปัญหาทางทรัพยากร ลักษณะเหล่านี้มีความซับซ้อนอยู่ และมีส่วนสำคัญต่อการสนับสนุนให้เกิดการจัดบริการสาธารณะจนนำไปสู่ความร่วมมือกัน และปัจจัยด้านกรอบของกฎหมายและนโยบาย หมายรวมถึงกฎหมาย นโยบายของรัฐ หรือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นผู้กำหนด รวมไปถึงแผนยุทธศาสตร์ (Bingham, Nabatchi, & O' Leary, 2005) กรณียของกฎหมาย นโยบาย และแผนซึ่งนำไปสู่การทำงานแบบร่วมมือกันและแสดงออกในลักษณะของการความร่วมมือกันแบบปรึกษาหารือร่วมกันด้วยเหตุเพราะผู้แสดงหลักคือรัฐ หรือส่วนราชการ ในขณะเดียวกันภาคประชาสังคม (ประชาชน) เป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ หรืออาจเป็นผลกระทบ และผลเสีย ประกอบกับจุดเน้นและจุดเด่นของการแก้ปัญหาของภาคประชาสังคมเมืองเพชรบุรีแสดงออกในลักษณะของการเน้นสันติวิธี การแก้ปัญหาอย่างละมุนละม่อม ดังนั้นบทบาทการแสดงในลักษณะของความร่วมมือกันแบบปรึกษาหารือจึงเกิดขึ้น และตัวขับเคลื่อน (driver) ของการทำงานแบบร่วมมือกัน ในประเด็นตัวแปรด้านการพึ่งพาระหว่างกัน Thomson & Perry (2006) อธิบายว่า เนื่องจากปัจเจกบุคคลและองค์กรไม่สามารถบรรลุหรือแก้ปัญหาได้โดยลำพังปัญหาบางอย่างต้องพึ่งพาอาศัยตัวแสดงอื่นๆ เข้ามาร่วม การพึ่งพา

ระหว่างกันของตัวแสดงภาคประชาสังคมกับส่วนราชการนี้เห็นได้จากบทบาทการแสดงที่กระทำผ่านกลุ่มภายในเครือข่าย และตัวแปรด้านผู้นำที่ริเริ่ม หรือความเป็น initiating leadership เป็นตัวแสดงที่สำคัญในการนำพาความร่วมมือไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย ผู้นำที่ริเริ่มต้องมีความเข้าใจในปัญหา มีทักษะความสามารถในการประสานผู้ที่เกี่ยวข้องในระยะยาวได้ (Ansell & Gash, 2008) ศักยภาพของผู้นำนี้เป็นความเข้มแข็งอีกประการหนึ่งของภาคประชาสังคมเมืองเพชรบุรีที่มีพร้อมในองค์ความรู้ทางวิชาการและภาคปฏิบัติ รวมถึงศักยภาพจากบุคลากรส่วนตัว พฤติกรรมการแสดงของภาวการณ์เป็นผู้นำ ผู้ประสานงาน ผู้เจรจาต่อรอง ประนีประนอม และไกล่เกลี่ย สำหรับกระบวนการและกิจกรรมของความร่วมมือกันในประเด็นปัจจัยด้านสภาวะความไม่มั่นคงของสังคม David E. Booher (2004, pp. 32-34) อธิบายว่า เกิดขึ้นจากความไม่แน่นอนของปัญหาและความล้มเหลวของระบบเก่า รวมถึงปัญหาที่เกิดขึ้นมีความสลับซับซ้อน หลากหลายมากขึ้นเป็นทั้งปัญหาในระดับองค์กร หรือในระดับปัจเจกบุคคล และปัจจัยด้านองค์ความรู้ของภาคประชาสังคม เป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่ช่วยในการกำหนดบทบาทการแสดงของตัวแสดงภาคประชาสังคม มีความสำคัญยิ่งที่ช่วยให้กระบวนการและกิจกรรมของความร่วมมือกันเป็นไปในลักษณะของ “ความร่วมมือกันแบบปรึกษาหารือร่วมกัน”

(2) ความร่วมมือกันเพื่อสร้างความเข้มแข็ง เกิดขึ้นด้วยเพราะข้อจำกัดในบทบาทการแสดงของผู้แสดงต่างๆ ถูกจำกัดด้วยทรัพยากร กรอบของระเบียบ กฎหมาย รวมถึงขอบเขตในการปฏิบัติการกิจของผู้แสดง สามารถอธิบายได้จากการก่อตัวของการทำงานแบบร่วมมือกัน ในประเด็นปัจจัยด้านเงื่อนไขของทรัพยากรหรือบริการสาธารณะ หมายถึงรวมถึงทรัพยากรสาธารณะที่เป็นโครงสร้างพื้นฐาน เงื่อนไขทางบริการสาธารณะ และทรัพยากรธรรมชาติ เป็นปัจจัยที่เป็นปัญหาค้นพื้นฐานที่ก่อให้เกิดการทำงานแบบร่วมมือกัน เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพ ความเพียงพอ และการกระจายบริการให้ทั่วถึง (Emerson & Nabatchi, 2015) ด้านเงื่อนไขทรัพยากรซึ่งหมายถึง ทรัพยากรในรูปแบบทุนทางสังคม ทุนทางวัฒนธรรม และทุนทางธรรมชาติเป็นเหตุปัจจัยอีกประการหนึ่งที่ก่อให้เกิดการสร้างเสริมความเข้มแข็งเพื่อก่อให้เกิดการมีกำลังต่อรองในการรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรดังกล่าว ปัจจัยความเป็นเครือข่ายขององค์กร หมายถึง โครงสร้างการพึ่งพาอาศัยกันขององค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกันอย่างหลากหลาย รวมถึงระบบย่อยภายใน ความสัมพันธ์ที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ และความสัมพันธ์ที่ลักษณะของการแผ่ร่นอยู่ (Bryson et al., 2006; Emerson et al., 2010) ความเป็นเครือข่ายขององค์กรนี้ภาคประชาสังคมเมืองเพชรบุรีมีความชัดเจนกับบทบาทการแสดงที่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน อีกทั้งการเป็นเครือข่ายกับส่วนราชการในฐานะเป็นคณะกรรมการบริหารราชการจังหวัดแบบบูรณาการจังหวัดเพชรบุรี (ก.บ.จ.พ.บ.) และความสัมพันธ์ทางอำนาจและพลวัตทางการเมือง อำนาจและการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองจะมีอิทธิพลต่อการก่อเกิด ความต่อเนื่อง และความสามารถในการทำงานแบบร่วมมือกัน (Ansell & Gash, 2008; Bryson et al., 2006) อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์ทางอำนาจและพลวัตทางการเมืองเป็นการแสดงออกในลักษณะของการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และร่วมกันแก้ปัญหา และตัวขับเคลื่อน (driver) ของการทำงานแบบร่วมมือกัน ในประเด็นตัวแปรด้านความไม่แน่นอนของปัญหา เป็นในลักษณะของปัญหาที่ยุ่ยากซับซ้อนซึ่งความยุ่งยากและซับซ้อนของปัญหานี้ก็ไม่สามารถนิยามและแสวงหาทางออกได้อย่างชัดเจน อีกทั้งตัวแสดงที่มีความเกี่ยวข้องกับปัญหาก็มีหลายภาคส่วน การนำไปสู่ความร่วมมือกันจึงเกิดขึ้นอย่างน้อยเพื่อกระจายความเสี่ยงของผู้เกี่ยวข้อง (Head, 2008; Koppenjan & Klijn, 2004) สำหรับกระบวนการและกิจกรรมของความร่วมมือกันในประเด็นปัจจัยด้านความต้องการการตัดสินใจประเด็นสาธารณะต้องการวิสัยที่กว้างขวางขึ้นเข้าใจความหลากหลายของสังคมมากขึ้น ดังนั้นผู้แสดงที่เข้าไปมีบทบาทร่วมต่อการตัดสินใจในประเด็นสาธารณะควรให้ความสำคัญกับแนวทางในการปฏิบัติร่วมกัน การสร้างความเชื่อมั่นซึ่งกันและกัน และความสามารถในการดำเนินการร่วมกัน

(3) ความร่วมมือกันด้วยการพัฒนามาจากระบบกลไกการทำงานของรัฐบาล อธิบายได้จากการก่อตัวของการทำงานแบบร่วมมือกัน ในประเด็นปัจจัยด้านกรอบของกฎหมายและนโยบาย กฎหมาย นโยบาย และแนวทางการดำเนินงานของรัฐ รวมถึงการกระทำของภาคเอกชนได้นำพาไปสู่การทำงานแบบร่วมมือกัน (Bryson et al., 2006) ด้วยเหตุเพราะแนวนโยบายบางครั้งไม่ได้เกิดขึ้นเพื่อแก้ปัญหา และไม่สนองตอบต่อความต้องการของประชาชน ดังเช่นลักษณะของความร่วมมือกันด้วยการพัฒนามาจากระบบกลไกการทำงานของรัฐบาล สืบเนื่องมาจากแนวนโยบายของราชการส่วนท้องถิ่น (โครงการถนนเลียบแม่น้ำเพชรบุรี) ไม่เป็นที่ต้องการของประชาชน และปัจจัยด้านประวัติความขัดแย้ง ความขัดแย้งระหว่างตัวแสดงเกิดขึ้นภายใต้เงื่อนไขที่จะส่งผลต่อความเชื่อมั่น ในขณะเดียวกันในบริบทที่มีความเชื่อมั่นสูงที่แสดงถึงทุนทางสังคมก็จะส่งผลต่อการเกิดความร่วมมือได้ง่าย (Ansell & Gash, 2008; Thomson & Perry, 2006) เช่น ความขัดแย้งระหว่างชุมชนกับภาคเอกชนที่เข้ามาดำเนินธุรกิจอันส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ซึ่งปัญหาที่ไม่ได้รับการแก้ไขจากส่วนราชการ การทำงานของกลุ่มภาคประชาสังคมจึงได้เกิดการสร้างเครือข่ายกับองค์กรภายนอกพื้นที่เพื่อแก้ปัญหาต่างๆ และตัวขับเคลื่อน (driver) ของการทำงานแบบร่วมมือกันในประเด็นตัวแปรด้านสิ่งจูงใจที่ตามมา หมายถึงแรงกดดันภายใน ประเด็นที่ซับซ้อน ความต้องการทรัพยากร ผลประโยชน์หรือโอกาส และแรงกดดันภายนอก สถานการณ์วิกฤติสถาบัน ภัยคุกคาม และโอกาส (Ansell & Gash, 2008; Emerson & Nabatchi, 2015) ด้วยตัวแปรของสิ่งจูงใจที่เกิดจากอุดมการณ์การพัฒนาเมืองเพชรบุรีของภาคประชาสังคมเมืองเพชรบุรีที่ต้องการร่วมกันทำ บำรุง รักษา ฟื้นฟู ทรัพยากรหรือทุนทางสังคม วัฒนธรรมของชุมชน ท้องถิ่น ความร่วมมือกันเพื่อสนองตอบภารกิจดังกล่าวจึงก่อตัวขึ้นสำหรับกระบวนการและกิจกรรมของความร่วมมือกันในประเด็นปัจจัยด้านผลจากการสูญเสียศรัทธาความเชื่อมั่นที่พลเมืองมีต่อการกำหนดนโยบายแบบเก่า เนื่องด้วยเพราะแนวนโยบายที่กำหนดโดยรัฐไม่ช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น David E. Booher (2004, pp. 32-34) อธิบายว่า การกำหนดนโยบายต้องมีการปรับตัว นโยบายไม่ใช่มีเพียงเพื่อแก้ปัญหา แต่นโยบายควรกำหนดเพื่อให้เกิดกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วม พร้อมกับเพื่อการแก้ปัญหาควบคู่ไปด้วย

3. แนวทางการพัฒนาเมืองเพชรบุรีแบบร่วมมือกันตามแนวคิดภาคประชาสังคมเมืองเพชรบุรี

การขับเคลื่อนแนวทางการพัฒนาเมืองเพชรบุรีตามแนวคิดภาคประชาสังคมเมืองเพชรบุรีด้วยการสร้างความร่วมมือระหว่างภาคประชาสังคมเมืองเพชรบุรีกับภาครัฐจากแนวทางการพัฒนาด้านสังคม และแนวทางการพัฒนาด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจะพบว่าแนวทางการพัฒนาทั้งสองด้านนี้มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดและควรดำเนินการควบคู่กัน ดังเช่นจากผลการศึกษาวิจัยเรื่อง “Healthy Cities Promoting health and equity-evidence for local policy and practice” โดย Grant et al., (2014) ได้อธิบายว่าการพัฒนาเมืองน่าอยู่ เมืองที่มีสุขภาพดีควรส่งเสริมให้คนเป็นหัวใจของการพัฒนาอันเป็นการพัฒนาอย่างยั่งยืน พร้อมกับสนับสนุนให้มีการสร้างสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ มีความเป็นอยู่ที่ดีปลอดภัยในสังคมมีความสะดวกสบายคล่องตัว และมีความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม จากผลการศึกษางานวิจัยดังกล่าวพบที่มีความสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาเมืองของภาคประชาสังคมเมืองเพชรบุรี

นอกจากนี้จากการศึกษางานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน ดังเช่น การศึกษางานวิจัยเรื่อง “กระบวนการพัฒนาชุมชนเมืองและชนบทสู่ความยั่งยืน ของอำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา” โดย พระมหาสมศักดิ์ ธีรวิโส (2561) พบว่ากระบวนการพัฒนาควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในสังคมควบคู่กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยการพัฒนาชุมชนในภาพรวมทั้งกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม เมื่อนำมาเทียบเคียงกับแนวทางการพัฒนาเมืองเพชรบุรีตามแนวคิดภาคประชาสังคมเมืองเพชรบุรี พบว่ากระบวนการของการพัฒนาเมืองมีความสอดคล้องกัน กล่าวคือให้ความสำคัญกับการพัฒนาทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมที่มีความสมดุลกัน

แต่มีความแตกต่างกันในประเด็นด้านการมีส่วนร่วม ซึ่งประเด็นด้านนี้อธิบายได้ว่าการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเมืองเพชรบุรีของภาคประชาสังคมเมืองเพชรบุรีมีได้เกิดขึ้นจากการส่งเสริม หรือจูงใจให้เข้ามามีส่วนร่วม แต่กลุ่มภาคประชาสังคมเมืองเพชรบุรีที่เข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาเมืองเพชรบุรีนั้นเกิดขึ้นด้วยการรู้สึกภาคภูมิใจ รักและหวงแหนในชุมชน ท้องถิ่นของตนเอง อยากร่วมกันสืบสาน รักษา อนุรักษ์และฟื้นฟูในศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาแขนงต่างๆ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมให้คงอยู่คู่กับเมืองเพชรบุรีต่อไป

แนวทางการพัฒนาเมืองเพชรบุรีมีประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่งที่ควรตระหนักคือ “ความสำคัญและภูมิหลังทางประวัติศาสตร์” ซึ่งจากผลการวิจัยที่ได้พบว่าแนวทางการพัฒนาทางกายภาพจะช่วยส่งเสริมประเด็นสำคัญของภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ให้คงอยู่คู่กับชาวเมืองเพชรบุรีต่อไปได้ และหากศึกษาถึงงานวิจัยที่มีแนวทางในการพัฒนาที่ใกล้เคียงกันเช่นจากการศึกษาโดยชาวดี จนวนสน (2560) ศึกษาวิจัยเรื่อง “พัฒนาการและแนวทางการพัฒนาย่านตาขาวจังหวัดตรังอย่างยั่งยืน” ผลการวิจัยมีความต้องการมุ่งเน้นการพัฒนาเมืองที่มีพื้นฐานทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และสังคมแบบดั้งเดิมให้คงอยู่เพื่อส่งเสริมความเป็นอัตลักษณ์ของเมืองอันส่งผลต่อการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน

ท้ายที่สุดนี้แนวทางการพัฒนาเมืองเพชรบุรีหากต้องการให้ประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมควรให้ความสำคัญกับการกิจการดำเนินการในเชิงนโยบายสาธารณะเข้าช่วยส่งเสริม ดังเช่นจากผลการศึกษา Pamela Olmedo (2016) ศึกษาเรื่อง “Civil Society’s Participation Towards Habitat” ได้เสนอว่า ภาคประชาสังคมกลายเป็นผู้แสดงหลักในการกำหนดนโยบายสาธารณะในเมือง ซึ่งจะเป็นผลดีต่อการทำงานของรัฐบาลเพราะรัฐบาลนั้นมีหน้าที่เพิ่มมากขึ้นตามความต้องการของหลายภาคส่วน ขณะเดียวกันภาคประชาสังคมก็เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการพัฒนาเมือง ถึงแม้ว่านโยบายสาธารณะจะเป็นบทบาทของรัฐในการช่วยแก้ปัญหา หรือความขัดแย้ง แต่เนื่องจากกระบวนการความต้องการมีลักษณะเป็นพลวัต ภาคประชาสังคมจึงอาจช่วยยกระดับของนโยบายได้ การสร้างนโยบายจึงควรได้รับการออกแบบจากองค์กรภาคประชาสังคมด้วยส่วนหนึ่ง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

คณะกรรมการจัดทำร่างแผนพัฒนาจังหวัดฯ ควรผลักดันให้แนวทาง/วิธีการพัฒนาเมืองเพชรบุรีในด้านต่างๆ ดำเนินการเป็นนโยบายสาธารณะ เช่นเดียวกับเมืองสตูล เมืองสงขลา หรือเมืองขอนแก่น เป็นต้น เนื่องจากยุทธศาสตร์การพัฒนาเมืองเป็นภารกิจที่ถูกกำหนดโดยราชการส่วนกลาง และอยู่ในกำกับดูประสานงานของราชการส่วนภูมิภาค

ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่นควรให้ความสำคัญกับการยกระดับแนวทาง/วิธีการพัฒนาเมืองเพชรบุรีในด้านต่างๆ ให้ปฏิบัติเป็นนโยบายสาธารณะในระดับท้องถิ่น โดยอาจยกตัวอย่างเขตพื้นที่ดำเนินการเป็นเขตนำร่อง เช่น เขตเทศบาลตำบลเขาย้อย และเขตเทศบาลเมืองชะอำ เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรดำเนินการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่ในเมืองเพชรบุรีที่มีความหลากหลายกลุ่มและมีจำนวนมาก ส่งผลให้เมืองเพชรบุรีมีจำนวนประชากรที่ไม่มีสัญชาติไทยมากถึง 11,201 คน (ข้อมูลจากการสำรวจสำมะโนประชากรและเคหะของจังหวัดเพชรบุรี ปี พ.ศ. 2553) ซึ่งในบางครั้งก่อให้เกิดปัญหากับเจ้าหน้าที่ในพื้นดินนี้ควรมีการศึกษาถึงบทบาทของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ที่จะเข้ามาทำงานร่วมกับภาครัฐต่อการพัฒนาเมืองเพชรบุรีได้อย่างไร และควรมีบทบาทในการพัฒนาในทิศทางใด

นำข้อมูลองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ ขยายผลการศึกษาในพื้นที่อื่นๆ ที่มีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญมีความเข้มแข็งเช่นเดียวกับกลุ่มภาคประชาสังคมเมืองเพชรบุรี เพื่อให้ทราบถึงผลการศึกษาถึงฐานคิดการพัฒนาเมืองของภาคประชาสังคมว่ามีความคิดที่เป็นกลไกการพัฒนารูปแบบ

ควรดำเนินการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการทำงานแบบร่วมมือกันระหว่างภาคประชาสังคมกับภาครัฐ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการและสร้างความเข้มแข็งในการทำงานแบบร่วมมือกันระหว่างภาคประชาสังคมกับภาครัฐต่อการพัฒนาเมืองเพชรบุรีในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ. (2558). *บทบาทของภาคประชาสังคมในการคุ้มครองสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
- ชาวดี จ่วนสน. (2560). พัฒนาการและแนวทางการพัฒนายานนาวา จังหวัดตรังอย่างยั่งยืน. *วารสาร เจ-ดี: วารสารวิชาการ การออกแบบสภาพแวดล้อม*, 4 (2), 51-64.
- เทิดชาย ช่วยบำรุง. (2554). *ภูมิปัญญาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นเชิงสร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ: บริษัท เอ.พ. กราฟิค ดีไซน์และการพิมพ์ จำกัด.
- ธงชัย สมบูรณ์. (2550). *การศึกษาเพื่อการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พระเทพเวที. (ประยุทธ์ ปยุตโต). (2532). *วัฒนธรรมกับการพัฒนา*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้ง กรุ๊ป จำกัด.
- พระมหาสมศักดิ์ อิริวิโส (แหวนคำ). (2561). *กระบวนการพัฒนาชุมชนเมืองและชนบทสู่ความยั่งยืน ในอำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการพัฒนาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สมัชชาสุขภาพแห่งชาติ. (2561). *รายงานการประชุมสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ 11 เรื่อง การพัฒนาพื้นที่สาธารณะเพื่อสุขภาวะและการพัฒนาอย่างยั่งยืน: เขตเมือง* โดย สมัชชาสุขภาพ วันที่ 21 สิงหาคม 2561
- สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. (2561). *ความรู้พื้นฐานสำหรับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด*. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารราชการจังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย.
- สุนันท์ นิลพงษ์. (2558). *รายงานผลงานของกลุ่มคนรักเมืองเพชร*. เพชรบุรี: สถาบันราชภัฏเพชรบุรี
- องค์การเพื่อการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO). (2563). *มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมและการพัฒนาอย่างยั่งยืน (พลศักดิ์ เอกโรจนกุล, ผู้แปล)*. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมวัฒนธรรม.
- องค์การเพื่อการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ. (2563). “ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภูมิทัศน์เมืองประวัติศาสตร์” แปลและเรียบเรียงจาก “UNESCO Recommendation on the Historic Urban Landscape” โดยเกรียงไกร เกิดศิริ (2559) *วารสารวิชาการ ประจำคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์*, ฉบับที่ 30 (มกราคม-ธันวาคม) หน้า 29-35
- Ansell, C., & Gash, A. (2008). Collaborative Governance in Theory and Practice. *Journal of Public Administration Research and Theory*, 18(4), 543-571.

- Bingham, L.B., Nabatchai, T., & O’Leary, R. (2005). *The new governance: Practices and processes for stakeholder and citizen participation the work of government*. Public Administration Review, 65(5), 547-558.
- Bryson, J. M., Crosby, B. C., & Stone, M. M. (2006). *The Design and Implementation of Cross-Sector Collaborations: from the Literature*. Public Administration Review, 66, 44-55
- Booher, D. E. (2004). *Collaborative Governance Practices and Democracy*. National Civic Review. 93(4), 32-46
- Emerson, k., & Nabatchai, T. (2015). *Collaborative Government Regimes*. Washington, DC: Georgetown University Press.
- Emerson, k., & Nabatchai, T., & Balogh, S. (2010). An Integrative Framework for Collaborative Government. *Journal of Public Administration Research and Theory*, 22(1), 1-29.
- Grant, M., & Lease, H., Scally, G., Ison, E., Simos, J., Spanswick, L. & Nicola Palme. (2014). World Health Organization Regional Office for Europe “Healthy Cities Promoting health and equity-evidence for local policy and practice” Summary evaluation of Phase V of the WHO European Healthy Cities Network, UN City: Denmark.
- Head, B. W. (2008). *Wicked Problems in Public Policy*. Public Policy, 3(2), 101-118
- Sachs, J. D. (2015). *The age of sustainable development*. New York: Columbia University Press.
- Koppenjan, J., & Klijn, E.-H. (2004). *Managing Uncertainties in networks: a network approach to problem solving and decision making*. Oxford: Routledge.
- Olmedo, P. (2016). *Civil Society’s Participation Towards Habitat III*. Ecuador. Friedrich-Ebert-Stiftung (FES) Ecuador Instituto Latinoamericano de Inverstigaciones Sociales (ILDIS)
- Thomson, A. M., & Perry, J. L. (2006). *Collaboration Processes: Inside the Black Box*. Public Administration Review, 66(1), 20-32.